

ЗМІСТ, ФОРМИ І МЕТОДИ МУЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ У ПЕДАГОГІЧНІЙ СПАДЩИНІ МИКОЛИ ЛЕОНТОВИЧА

Микола Дмитрович Леонтович – композитор, який залишив після себе не лише прекрасні музичні твори та обробки народних пісень, але й значну педагогічну спадщину. Дослідженню життя, творчої та педагогічної спадщини М. Д. Леонтовича присвятили праці такі видатні музикознавці: А. Завальнюк, Л. Іванова, М. Гордічук, В. Дяченко, С. Орфєєв, Л. Корній, Н. Кріль, Д. Довженко та інші.

Система музичного виховання дітей у школі М. Леонтовича виросла на основі української традиційної народної пісенної творчості. Основоположний принцип методики М. Леонтовича – це принцип природовідповідності – пристосування до фізіологічних можливостей дитячого організму, пошук прийомів та методів гармонійного духовного та фізичного розвитку маленької людини [1].

М. Леонтович, використовуючи власний педагогічний досвід та праці інших музичних педагогів, наполягав на необхідності логічної та системної подачі навчального матеріалу. На думку Миколи Дмитровича, підґрунтям для опанування дитиною музичною грамотою має бути впевнене відчуття учнями метроритмічної пульсації. Демонстрацію пісні необхідно супроводжувати тактуванням. Повторення рухів за учителем та виділення сильної долі «допомагає школярам навчитися відчувати ритмічні засади музики» [3, 66].

Педагог приділяє прискіпливу увагу розвитку музичного слуху дітей ще до засвоєння нотної грамоти і наполягає на необхідності так званого «безнотного» етапу на початку навчання. На цьому етапі учні на слух засвоюють певну кількість народних пісень, які відповідають їхнім віковим можливостям.

Особливістю методики є те, що навички читання нотної грамоти засвоюються за принципом відносної звуковисотності, не зв'язуючи музичне мислення дітей з певною тональністю.

Педагог широко застосовує евристичний метод, розвиває мислення, аналітичні здібності дітей, спонукає їх до самостійного аналізу явищ, узагальнень і висновків. Він перший у вітчизняній педагогіці запроваджує методику оптимального розкриття творчої сторони дитячої особистості, скеровує зусилля учнів на творчі спроби в композиції.

Однією з основних задач навчання за М. Леонтовичем є розвиток музично-слухових уявлень дітей. Її задовольняє струнка струнка і логічно продумана система завдань і вправ.

Для методики М. Леонтовича характерна орієнтація на аналітико-синтетичний метод викладання – ознайомлення із загальним цілим. Для учнів створюються ігрові ситуації, моделюються сценарії, розподіляються

ролі, організовується їх виконання. Гра виступає сферою виявлення і розкриття особистісних рис і якостей учнів.

Педагогічні ідеї Леонтовича (до них можна ще додати його пропозицію про систематиче слухання різножанрових музичних творів, створення учнівських виконавських колективів, постановку дитячих опер) [2] а також думки про демократичність, гуманізм виховання, цілеспрямовану підготовку учнів до самостійної практичної діяльності певною мірою втілились у сучасній школі. Проте, застосування системного підходу до вивчення та реалізації методики М. Д. Леонтовича, на наш погляд, мало б значний позитивний вплив на становлення музичної культури України в цілому.

Список використаних джерел:

1. Завальнюк А. Микола Леонтович. Дослідження, документи, листи. – Вінниця: Поділля-2000, 2002. – С. 256.
2. Іванова Л. Формування педагогічних поглядів М. Леонтовича // Мистецька освіта. – 1997. – № 4. – С. 55–58.
3. Кріль Н. Методика музичного виховання школярів Миколи Леонтовича та сучасна вітчизняна педагогіка // Педагогічна думка. – 2009. – № 4. – С. 65–68.